

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Z dnia....

**Zmieniające rozporządzenie w sprawie wyłączenia zastosowania
niektórych przepisów ustawy – Prawo lotnicze do niektórych rodzajów
statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących
używania tych statków**

Na podstawie art. 33 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.) zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje statków powietrznych, które są wyłączone ze stosowania niektórych przepisów ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, zwanej dalej „ustawą”, oraz przepisów wydanych na jej podstawie;
- 2) szczegółowe warunki i wymagania dotyczące używania objętych rozporządzeniem rodzajów statków powietrznych.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do państwowych statków powietrznych, z zastrzeżeniem art. 1 ust. 6 ustawy.

§ 1 W rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 r. poz. 440 w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy – Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków:

- 1) § 2 ust. 1 zd. 1 do dwukropka otrzymuje brzmienie:
„Wyłącza się zastosowanie przepisów ustawy w zakresie art. 21 ust. 2 pkt 3, 5 i 6, art. 31, art. 32, rozdziału 2 w dziale III, art. 45, art. 46 ust. 2, art. 47, art. 48, art. 49, art. 52, art. 53, art. 53b, art. 53c, art. 95 ust. 5 wraz z przepisami wykonawczymi, art. 105 ust. 1 oraz art. 160 ust. 3 pkt 6” do: statków powietrznych klasy **urządzenia latające** kategorii K4, K5 i K6 z wyjątkiem podkategorii ULHG1, ULHG2, ULPH6, ULPPGG, ULPG, ULPPG, ULP1, ULP2, ULP3, UM150, UMP25, UM25, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki morskiej z dnia 7 sierpnia 2013 r. w sprawie klasyfikacji statków powietrznych (Dz. U. z 2013 r. poz.1032)

- 2) Wyłącza się zastosowanie przepisów ustawy w zakresie art. 95 ust. 5
- 3) Wyłącza się zastosowanie do statków powietrznych, o których mowa w §2 ust. 1 pkt. 1, 2 i 3 przepisów wydanych na podstawie art. 119 ustawy w zakresie obowiązków związanych z wykonywaniem lotów w strefie nadgranicznej.
- 4) Dodaje się § 2 ust. 8a w brzmieniu:
„8a. Wyłącza się zastosowanie do statków powietrznych określonych, jako UL-70 i UL-115 w załączniku do Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 7 sierpnia 2013 r. w sprawie klasyfikacji statków powietrznych (Dz. U. z dnia 6 września 2013 r.) art. 97 ustawy.”
- 5) Zmienia się Załącznik nr 5, który otrzymuje brzmienie wskazane w załączniku do niniejszego rozporządzenia
- 6) Załącznik nr 8 „Sposób prowadzenia ewidencji oraz warunki wpisywania do niej statków powietrznych” ust.1.3.4 otrzymuje brzmienie: „Nadanie znaków rozpoznawczych potwierdza się wydaniem zaświadczenia.”,
- 7) załącznik nr 8 ust. 2.3 – uchyla się

ZAŁĄCZNIK NR.5

STATKI POWIETRZNE KLASY URZĄDZENIA LATAJĄCE Załącznik nr. 5

Warunki i wymagania dotyczące używania urządzeń latających

Rozdział 1

Zastosowanie 1.1. Przepisy załącznika określają zasady dopuszczenia do lotu i sposób użytkowania statków powietrznych klasy **urządzenia latające** kategorii K4, K5 i K6 z wyjątkiem podkategorii ULHG1, ULHG2, ULPH6, ULPPGG, ULPG, ULPPG, ULP1, ULP2, ULP3, UM150, UMP25, UM25, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki morskiej z dnia 7 sierpnia 2013 r. w sprawie klasyfikacji statków powietrznych (Dz. U. z 2013 r. poz.1032)

Rozdział 2

Określenia 2.1.

Użyte w załączniku określenia oznaczają:

- 1) arkusz spełnienia wymagań technicznych - dokument zbiorczy wykazujący spełnienie wymagań technicznych, podający sposób spełnienia i środki spełnienia;
- 2) arkusz danych technicznych – dokument zawierający: opis, warunki użytkowania oraz ograniczenia dla statku powietrznego;
- 3) budowniczy urządzenia latającego - osoba fizyczna, która zgłosiła rozpoczęcie budowy urządzenia latającego, oraz wykonuje związane z tym czynności.
- 4) deklaracja spełnienia zasadniczych wymagań technicznych - deklaracja podpisana przez budowniczego, potwierdzająca, że dane UL spełnia zasadnicze wymagania techniczne
- 5) dopuszczenie do wykonywania lotów – dokument uprawniający do wykonywania lotów na warunkach określonych przez przepisy niniejszego rozporządzenia - wydany przez Prezesa Urzędu lub mechanika po stwierdzeniu kompletności wymaganej dokumentacji -zwane dalej Dopuszczeniem
- 6) instrukcja użytkowania w locie – zbiór instrukcji i informacji, zawierający ograniczenia, w zakresie których statek powietrzny jest zdalny do lotu, oraz instrukcje i informacje niezbędne dla członków załogi lotniczej dla bezpiecznego użytkowania tego statku;
- 7) instrukcja obsługi technicznej –zbiór instrukcji i informacji, niezbędnych do utrzymania urządzenia latającego w stanie zdalności do lotu.
- 8) mechanik obsługi i poświadczenia – osobę posiadającą świadectwo kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi statków powietrznych z wpisanymi uprawnieniami dotyczącymi odpowiedniej podkategorii urządzenia latającego, licencję mechanika lotniczego obsługi technicznej lub licencje Part-66 na obsługę techniczną danej klasy statków powietrznych.
- 9) organizator – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która podjęła działania mające na celu zorganizowanie lotów na urządzeniach latających dla innych osób;
- 10) pilot urządzenia latającego – osobę posiadającą odpowiedniej podkategorii świadectwo kwalifikacji albo licencję pilota statku powietrznego odpowiadającą danej podkategorii urządzenia latającego zgodnie z przepisami ustawy albo osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje zgodnie z zapisami niniejszego rozporządzenia
- 11) pozwolenie na wykonywanie lotów – wydany przez Prezesa Urzędu lub podmiot upoważniony w zakresie oceny technicznej dokument potwierdzający zdalność danego urządzenia latającego do użytkowania w powietrzu w określonym terminie - zwane dalej Pozwoleniem
- 12) Prezes Urzędu – Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego
- 13) podmiot upoważniony – mechanik obsługi i poświadczenia lub podmiot, co do którego Prezes Urzędu wydał zatwierdzenie dotyczące wydawania świadectwa spełnienia wymagań technicznych.

- 14) przegląd zasadniczy – szczegółowy przegląd urządzenia latającego wykonany przez użytkownika, właściciela lub mechanika obsługi i poświadczenia w celu stwierdzenia zdadności do lotu statku powietrznego.
- 15) program specjalistyczny – program szkolenia specjalistycznego, o którym mowa w przepisach w sprawie świadectw kwalifikacji.
- 16) świadectwo spełnienia wymagań technicznych – dokument potwierdzający spełnienie technicznych wymagań budowy danego wzorca typu urządzenia latającego.
- 17) uczeń-pilot – osobę odbywającą szkolenie teoretyczne lub praktyczne, nieposiadającą świadectwa kwalifikacji pilota urządzenia latającego.
- 18) VMC – warunki meteorologiczne dla lotów z widocznością, wyrażone widzialnością, odległością od chmur i pułapem chmur, równe lub większe od ustalonych minimów;
- 19) wytwórca urządzeń latających to podmiot, który buduje urządzenia latające i złożył na ręce Prezesa Urzędu odpowiednia informację, o której mowa w rozdziale 9 ust. 9.4
- 20) zasadnicze wymagania techniczne – minimalne wymagania, jakim powinna sprostać konstrukcja UL w zakresie użytych materiałów, charakterystyk użytkowych, charakterystyk w locie oraz przeprowadzanych prób. Jako minimum przyjmuje się wykonanie:
- podstawowych obliczeń lub oceny charakterystyk masowych, aerodynamicznych, stateczności oraz wytrzymałości konstrukcji
 - próby statycznej powierzchni nośnych oraz układów sterowania do 100% dopuszczalnych obciążeń
 - naziemnych prób funkcjonalnych wraz ze sprawozdaniem
 - niwelacji
 - określenia zakresu przeglądu zasadniczego
 - prób w locie wraz ze sprawozdaniem – po uzyskaniu dopuszczenia D0 (dla konstrukcji budowanych według nowego projektu)
- 21) UL 70 – jednoosobowe urządzenie latające bez napędu, o masie własnej nieprzekraczającej 70 kilogramów używane wyłącznie w celach sportowych lub rekreacyjnych, dla którego nie wydano żadnego krajowego lub zagranicznego certyfikatu, świadectwa lub innego dokumentu dopuszczającego egzemplarz lub typ do lotu lub dokumentu potwierdzającego stwierdzenie wymagań dla danej klasy, kategorii lub podkategorii, w tym deklaracji wyrobu z wyjątkiem nieobowiązkowej deklaracji wyrobu do podkategorii UL-70,
- 20) UL 115 – jednoosobowe urządzenie latające z napędem, o masie własnej nieprzekraczającej 115 kilogramów, którego pojemność zbiorników paliwa nie przekracza 20 litrów, nie jest w stanie na pełnej mocy w locie poziomym przekroczyć prędkości 102 km/h (prędkości cechowanej – CAS), prędkość przeciągnięcia na zdławionej mocy silnika nie przekracza 44 km/h (prędkości cechowanej CAS), używane wyłącznie w celach sportowych lub rekreacyjnych, dla którego nie wydano żadnego krajowego lub zagranicznego certyfikatu,

świadczenia lub innego dokumentu dopuszczającego egzemplarz lub typ do lotu lub dokumentu potwierdzającego stwierdzenie wymagań dla danej klasy, kategorii lub podkategorii, w tym deklaracji wyrobu z wyjątkiem nieobowiązkowej deklaracji wyrobu do podkategorii UL 115

Rozdział 3

Wymagania techniczne dla urządzeń latających

3.1 Zasadnicze wymagania techniczne

Szczegóły dotyczące zasadniczych wymagań technicznych należy uzgodnić z podmiotem upoważnionym lub Prezesem Urzędu przed rozpoczęciem budowy.

3.2 Szczegółowe wymagania techniczne

Szczegółowe wymagania techniczne określi Prezes Urzędu na wniosek wytwórcy lub podmiot zatwierdzony w zakresie oceny technicznej.

3.3 Oznakowanie i napisy

3.3.1. Na burcie kadłuba urządzenia latającego przy każdym wejściu do kabiny umieszcza się napis: „URZĄDZENIE LATAJĄCE” wykonany literami o wysokości, co najmniej 4 cm.

3.3.2 Na tablicy przyrządów w widocznym miejscu umieszcza się tabliczkę znamionową z wygrawerowanymi znakami rozpoznawczymi o wysokości, co najmniej 15 mm.

3.3.3 Wewnątrz kabiny w miejscu widocznym umieszcza się łatwy do przeczytania napis: „Ten statek powietrzny nie spełnia wymagań odnoszących się do szerokich i szczegółowych przepisów dotyczących zdolności do lotu, które są oparte na Aneksie 8 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym”.

3.3.4 W konstrukcjach niedopuszczonych do akrobacji na wprost przed pilotem umieszcza się łatwy do przeczytania napis: „Figury akrobacji i zamierzony korkociąg są zabronione”.

3.3.5 W urządzeniu latającym, na którym zabudowano spadochron innego przeznaczenia, przy dźwigni uruchamiania systemu ratowniczego umieszcza się tabliczkę o treści: „OSTRZEŻENIE SPADOCHRONOWY SYSTEM RATOWNICZY (działanie, jakie należy wykonać celem jego uruchomienia). Użycie tylko w sytuacjach awaryjnych patrz instrukcja użytkowania w locie rozdział”.

3.3.6 W urządzeniu latającym, na którym zabudowano spadochron innego przeznaczenia, na zewnątrz ultralekkiego statku powietrznego w pobliżu zabudowanego spadochronu umieszcza się łatwo widoczny dla personelu naziemnego napis: „UWAGA ZABUDOWANY SYSTEM RATOWNICZY”.

3.3.7 Urządzenie latające wyposaża się w tabliczki, napisy i oznaczenia wymagane przez odnośne przepisy budowy.

Rozdział 4

Dopuszczenie sprzętu do lotów

4.1.1 Do lotu może być użyte wyłącznie urządzenie latające, które:

1) jest sprawne technicznie i posiada ważne ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej

oraz

2) posiada ważne dopuszczenie do wykonywania lotów lub pozwolenie na wykonywanie lotów potwierdzające dopuszczenie danego egzemplarza urządzenia latającego do użytkowania w powietrzu wraz z określeniem terminu jego ważności lub posiada ważne dokumenty potwierdzające zdatność do lotów wydane zgodnie z przepisami państwa rejestracji w przypadku urządzenia latającego wpisanego do obcego rejestru statków powietrznych (lub jego odpowiednika) i oznaczonego właściwymi znakami rozpoznawczymi tego państwa.

3) posiada świadectwo ewidencji oraz zgodne z nim znaki rozpoznawcze naniesione trwale i czytelnie na zewnętrznych powierzchniach w sposób umożliwiający jego identyfikację,

4) posiada książkę Urządzenia Latającego

4.1.2 Dopuszczenie do wykonywania lotów jest wydane w kategoriach D(0), D(1), D(2).

4.1.3 Dopuszczenie wydaje oraz przedłuża, Prezes Urzędu lub podmiot upoważniony.

4.1.4 Książka urządzenia latającego jest dokumentem zawierającym dopuszczenia do wykonywania lotów lub Pozwolenie na wykonywanie lotów i ich przedłużenia, dane identyfikujące urządzenie latające i jego podzespoły oraz dane dotyczące przebiegu użytkowania. Do wpisywania danych i informacji do książki urządzenia latającego powietrznego poza Prezesem Urzędu i podmiotem upoważnionym są upoważnieni:

1) producent albo importer;

2) właściciel lub użytkownik;

3) dokonujący napraw lub modyfikacji.

4.1.5 Próby w locie może wykonywać pilot posiadający minimum 150 godzin nalotu, jako dowódca na odpowiedniej podkategorii statku powietrznego lub podkategorii o cechach najbardziej zbliżonych do rodzaju testowanego urządzenia latającego.

4.1.6 Budowniczy informuje Prezesa Urzędu lub podmiot upoważniony o rozpoczęciu budowy urządzenia latającego przed jej rozpoczęciem.

4.2 Urządzenia latające podkategorii UL70 oraz UL-115

4.2.1 Niezależnie od pozostałych zapisów niniejszego załącznika nie wymaga się jakichkolwiek dokumentów potwierdzających zdatność UL-70 oraz UL-115 do lotu.

4.2.2 Na właścicielu lub użytkowniku UL 70 oraz UL115 ciąży obowiązek wykazania, że dany UL spełnia wymagania niniejszego rozporządzenia.

4.2.3 Równoważnikiem spełnienia wymogu nieprzekraczania prędkości minimalnej 44km/h przez UL-115 o stałym płacie nośnym jest ograniczenie obciążenia powierzchni nośnej pustego urządzenia latającego do 10 kg/m² oraz MTOM do 220kg.

4.2.4 UL-70 oraz UL-115 podlegają obowiązkowi ewidencji.

4.2.5 Wpisu do ewidencji dokonuje się na wniosek właściciela, do którego dołącza się jedynie arkusz danych technicznych i dwie fotografie danego urządzenia latającego z przodu i z boku o wym. 10x15 cm lub ich zapis cyfrowy.

4.2.6 UL-70 oraz UL-115 muszą posiadać znaki rozpoznawcze naniesione trwale i czytelnie na zewnętrznych powierzchniach urządzenia latającego w sposób umożliwiający jego identyfikację

4.2.7 Na burtach kadłuba, lub pionowych powierzchniach sterowych, widoczne z obu stron, naniesione trwale, żółte oznaczenia na czarnym tle o wysokości minimum 35 cm odpowiednio: „UL-70” albo „UL-115”.

4.2.8 W widocznym miejscu przed pilotem umieszcza się napis: „To urządzenie nie spełnia żadnych formalnych wymagań dotyczących zdatności do lotu, LATASZ NA WŁASNE RYZYKO!”

4.3 Dopuszczenie D(0)

4.3.1 Dopuszczenie do wykonywania lotów kategorii D(0) wydaje się dla prototypów (nowoprojektowanych) urządzeń latających celem wykonania prób w locie po przedstawieniu wniosku, który zawiera:

- imię i nazwisko wnioskodawcy
- imię, nazwisko, numer świadectwa kwalifikacji osób, które będą wykonywały próby w locie, oraz miejsce ich przeprowadzenia
- oświadczenie zgodności z zasadniczymi wymaganiami technicznymi (bez podczęści dotyczącej właściwości w locie),
- arkusz danych technicznych.

4.3.2 Dopuszczenie D(0) jest ważne pod warunkiem posiadania świadectwa ewidencji

4.3.3 Dopuszczenie kategorii D(0), jest ważne w okresie trzech miesięcy od daty jego wydania i uprawnia do wykonania prób w locie danym urządzeniem latającym w wymiarze pięciu godzin przez osoby wskazane w dopuszczeniu.

4.3.4 Ważność Dopuszczenia kategorii D(0) przedłuża się na okres kolejnych trzech miesięcy, na nie więcej niż 5 godzin prób w locie, Warunkiem przedłużenia Dopuszczenia D(0) jest wykonanie przeglądu zasadniczego.

4.4 Dopuszczenie D(1)

4.4.1 Dopuszczenie do wykonywania lotów kategorii D(1) wydaje się dla urządzeń latających posiadających Dopuszczenie D(0) lub urządzeń latających zbudowanych według dokumentacji, która była już podstawą do budowy urządzenia latającego typu, który został dopuszczony do użytkowania.

4.4.2 Wniosek musi zawierać:

- kopię świadectwa ewidencji
- deklarację zgodności z zasadniczymi wymaganiami technicznymi (podczęść dotycząca właściwości w locie), dla urządzeń latających posiadających kategorię D(0), albo deklarację zgodności z wzorcem urządzenia latającego, dla urządzeń latających zbudowanych według dokumentacji, która była już podstawą do budowy urządzenia latającego typu, który został dopuszczony do użytkowania

- arkusz danych technicznych,
- protokół ważenia i wyważenia,
- protokół niwelacji

4.4.3 Dopuszczenie do wykonywania lotów kategorii D(1), jest wydawane na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

4.4.4 Ważność dopuszczenia do wykonywania lotów kategorii D(1) przedłuża się na kolejne 12 miesięcy po wykonaniu przeglądu zasadniczego.

4.4.5 Dopuszczenie do wykonywania lotów D(1) wygasa w przypadku, zmiany właściciela urządzenia latającego, która następuje przed upływem roku od uzyskania pierwszego dopuszczenia D(1) lub przed osiągnięciem nalotu 50 godzin lotu.

4.5 Dopuszczenie D(2)

4.5.1 Dopuszczenie do wykonywania lotów kategorii D(2) wydaje się dla urządzeń latających, dla których:

- wydano uprzednio dopuszczenie D(1)
- minimalny okres dotychczasowej eksploatacji wynosi nie mniej niż 12 miesięcy
- minimalny dotychczasowy nalot jest nie mniejszy niż 50 godzin lotu
- posiadają instrukcję użytkowania w locie i instrukcję obsługi technicznej.

4.5.2 Wniosek musi zawierać:

- kopię świadectwa ewidencji
- arkusz danych technicznych,
- protokół ważenia i wyważenia,

- protokół niwelacji
- pozytywną ocenę stanu technicznego wydana przez podmiot upoważniony
- pozytywną ocenę właściwości w locie wydaną przez pilota z uprawnieniami Instruktora urządzeń latających.
- protokół z prób w locie lub z badań rezonansowych potwierdzających, że dana konstrukcja jest wolna od flutteru w całym zakresie prędkości użytkowych (dla konstrukcji, których prędkość maksymalna przekracza 180 km/h)

4.5.3 Dopuszczenie do wykonywania lotów kategorii D(2), jest wydawane maksymalnie na 12 miesięcy.

4.5.4 Ważności dopuszczenia do wykonywania lotów kategorii D(2) przedłuża się na kolejne 12 miesięcy po wykonaniu przeglądu zasadniczego przez mechanika obsługi i poświadczenia.

4.6 Pozwolenie na wykonywanie lotów

4.6.1 Pozwolenie na wykonywanie lotów wydaje Prezes Urzędu lub podmiot upoważniony dla urządzenia latającego, które posiada:

1) odpowiedni dokument potwierdzający spełnienie wymagań technicznych:

a) deklarację zgodności z wydanym świadectwem spełnienia wymagań technicznych albo

b) deklarację zgodności z egzemplarzem wpisanym na listę typów zakwalifikowanych, albo

c) deklarację zgodności z certyfikatem typu lub dokumentem równoważnym – dla konstrukcji zagranicznej, albo

d) świadectwo spełnienia wymagań technicznych albo

e) certyfikat typu lub dokument równoważny, w przypadku urządzeń latających przerejestrowywanych z zagranicznego rejestru.

2) instrukcję użytkowania w locie i obsługi technicznej urządzenia latającego lub ich wzorce dla egzemplarzy zgodnych z egzemplarzem wpisanym na listę typów zakwalifikowanych;

3) dowód własności;

4) świadectwo ewidencji oraz zgodne z nim znaki rozpoznawcze naniesione trwale i czytelnie na zewnętrznych powierzchniach urządzenia w sposób umożliwiający jego identyfikację;

6) napisy i oznaczenia zgodne z instrukcją użytkowania w locie.

4.6.2 Deklaracja zgodności z uzyskanym świadectwem spełnienia wymagań technicznych lub certyfikatem typu stanowi oświadczenie wytwórcy, że dany egzemplarz urządzenia latającego został wyprodukowany zgodnie z typem, dla którego wydano świadectwo spełnienia wymagań technicznych, certyfikat typu lub dokument równoważny.

4.6.3. Deklaracja zgodności z egzemplarzem wpisanym na listę typów zakwalifikowanych stanowi oświadczenie właściciela wpisu na listę typów

zakwalifikowanych, że dany egzemplarz urządzenia latającego i jego instrukcje są takie same jak w egzemplarzu wpisanym na listę typów zakwalifikowanych.

4.6.4 Ważność Pozwolenia na wykonywanie lotów przedłuża się, na okres nie dłuższy niż 24 miesiące, po stwierdzeniu sprawności technicznej ultralekkiego statku powietrznego poprzez wykonanie przeglądu zasadniczego przez mechanika urządzeń latających.

Rozdział 5

Zasady eksploatacji urządzeń latających

5.1 Zastosowanie

Zasady eksploatacji urządzeń latających określa niniejszy załącznik z zastrzeżeniem, że dla podmiotów świadczących usługi lotnicze zasady te określa także instrukcja operacyjna określająca bezpieczny sposób prowadzenia działalności, zwana dalej „instrukcją”.

5.2 Podmiot świadczący usługi lotnicze

Podmiot świadczący usługi lotnicze zgłasza działalność oraz przedkłada Prezesowi Urzędu, w szczególności:

- 1) nazwę podmiotu,
- 2) adres korespondencyjny,
- 3) numer identyfikacji podatkowej NIP,
- 4) numer KRS, o ile dotyczy,
- 5) rodzaj prowadzonej działalności,
- 6) dane dotyczące użytkowanych statków powietrznych,
- 7) obszar działalności – wraz z deklaracją o obowiązku aktualizacji danych, o których mowa w ppkt 1–7.

5.3. Wymagania

Wymagania zawarte w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych stosuje się odpowiednio do podmiotu świadczącego usługi lotnicze zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) do świadczenia usług jest dopuszczone urządzenie latające z ważnym Pozwoleniem na wykonywanie lotów
- 2) instrukcję opracowuje ten podmiot;
- 3) Prezes Urzędu nie zatwierdza instrukcji;
- 4) na żądanie Prezesa Urzędu podmiot ten przedstawia instrukcję do wglądu;
- 5) instrukcja jest uzupełniana i zmieniana w sposób niezbędny do utrzymania jej stałej aktualności;
- 6) zarządzanie ciągłą zdadnością do lotu, o której mowa w rozdziale 8 załącznika nr 2 do tego rozporządzenia, nie wymaga zatwierdzenia Prezesa Urzędu;
- 7) nie jest wymagane opracowanie programu obsługi technicznej.

5.4. Używanie urządzenia latającego

Osoba używająca urządzenia latającego:

5.4.1 Używa urządzenia latającego zgodnie z jego instrukcją użytkowania w locie, a w szczególności przestrzega wynikających z tej instrukcji ograniczeń;

5.4.2 Stosuje się do zasad określonych przez organizatora;

5.4.3 Używa urządzenia latającego w wymaganym stanie technicznym.

5.5. Wpis do ewidencji obcego urządzenia latającego

Egzemplarz urządzenia latającego mający pozwolenie wydane przez państwo obce na wykonywanie lotów, świadectwo techniczne lub inny uznany dokument może zostać wpisany do ewidencji, o której mowa w załączniku nr 8 do rozporządzenia, jeżeli świadectwo techniczne lub inny dokument wystawiony przez właściwe władze obcego państwa nie narusza norm prawa polskiego.

5.6. Kwalifikacje do wykonywania lotów połączonych ze świadczeniem usług

Do wykonywania lotów w ramach których świadczone są usługi lotnicze jest uprawniony pilot urządzenia latającego, który:

1) posiada, co najmniej 100 godzin nalotu, jako pilot – dowódca na statkach powietrznych tej kategorii, na której będzie wykonywana usługa lotnicza;

2) odbył przeszkolenie w podmiocie szkolącym zgodnie z programem specjalistycznym potwierdzone wpisem do osobistej dokumentacji praktyki lotniczej, jeżeli odbycie takiego szkolenia jest niezbędne dla uzyskania kwalifikacji i umiejętności ze względu na charakter świadczonych usług;

3) wykonał, co najmniej cztery loty, jako pilot dowódca na urządzeniu latającym tej kategorii, na której będzie wykonywana usługa lotnicza w okresie ostatnich 90 dni.

5.6 Szkolenia do uzyskania świadectwa kwalifikacji pilota urządzenia latającego

5.6.1 Do prowadzenia odpłatnych szkoleń do uzyskania świadectwa kwalifikacji dopuszcza się tylko urządzenia latające z ważnym Pozwoleniem na wykonywanie lotów.

5.6.2 Nieodpłatne szkolenia mogą być prowadzone także na urządzeniach latających opisanych pod literą c Artykułu 4 ust. 1, 2 i 3 załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 216/2008, z ważnym Dopuszczeniem D(2), pod warunkiem, że uczeń-pilot jest osobą pełnoletnią.

5.7 Druga osoba na pokładzie urządzenia latającego

Loty, w których na pokładzie oprócz pilota znajduje się druga osoba mogą być wykonywane wyłącznie na urządzeniach latających z ważnym Dopuszczeniem D(2) lub z ważnym Pozwoleniem na wykonywanie lotów.

5.8 Uprawnienie do wykonywania lotów na Urządzeniach latających UL 70 i UL 115

Do wykonywania lotów na Urządzeniach latających UL 70 i UL 115 uprawnione są osoby posiadające jakąkolwiek licencję pilota, jakiegokolwiek świadectwo kwalifikacji, licencję kontrolera ruchu lotniczego lub osoby pełnoletnie legitymujące się zaświadczeniem o odbyciu szkolenia teoretycznego

potrzebnego do uzyskania jakiegokolwiek świadectwa kwalifikacji dla podkategorii UL, której dotyczy niniejsze rozporządzenie.

Nie wymaga się posiadania jakiegokolwiek orzeczenia lekarskiego.

5.9 Weryfikacja dokumentów

5.9.1 Podmiot upoważniony lub Prezes Urzędu może poddać weryfikacji dokumenty będące podstawą dopuszczenia sprzętu do lotu. W takim przypadku właściciel lub użytkownik urządzenia latającego musi okazać wymienione dokumenty w terminie 14 dni od daty powiadomienia pod rygorem zawieszenia dopuszczenia do wykonywania lotów

5.9.2 Na żądanie podmiotu upoważnionego lub Prezesa Urzędu właściciel lub użytkownik urządzenia latającego musi okazać dokumenty potwierdzające ważność dopuszczenia do wykonywania lotów lub pozwolenia na wykonywanie lotów oraz dokumenty uprawniające do latania danym urządzeniem latającym.

5.9.3 Prezes Urzędu lub podmiot upoważniony zawiesza lub cofa dopuszczenie lub pozwolenie w przypadku:

- niespełniania wymagań technicznych przez urządzenie latające
- wprowadzenia poważnych zmian dla danego egzemplarza urządzenia latającego, mających znaczący wpływ na masę, wyważenie, wytrzymałość konstrukcji, niezawodność, charakterystyki eksploatacyjne lub inne właściwości mające wpływ na zdatność wyrobu do lotu.

5.9.4 O cofnięciu lub zawieszeniu Dopuszczenia lub Pozwolenia podmiot upoważniony powiadamia niezwłocznie Prezesa Urzędu.

5.10 Wymagania w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej osób ubiegających się o świadectwo kwalifikacji lub posiadających świadectwo kwalifikacji do wykonywania lotów i innych czynności lotniczych na urządzeniach latających potwierdza prawo jazdy kategorii „B” lub wyższej, orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych i psychologicznych do kierowania pojazdem dla potrzeb uzyskania prawa jazdy kategorii „B” lub wyższej, zgodnie z ustawą o z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. 2011 nr 30 poz. 151 ze zm.)

Rozdział 6

Organizacja lotów

6.1. Organizator:

- 1) zapoznaje osoby biorące udział w lotach z zasadami ich organizacji;
- 2) wyznacza kierownika startu w czasie pokazów lotniczych, zawodów i innych imprez, w których są planowane loty, co najmniej 3 urządzeń latających, jeżeli uzna to za uzasadnione.

6.1.1. Kierownikiem startu w czasie trwania lotów samodzielnych ucznia-pilota może zostać jedynie instruktor nadzorujący jego szkolenie.

6.2. Jeżeli loty urządzeń latających mają być wykonywane w miejscu zorganizowanych lotów innych statków powietrznych, organizator lotów na

urządzeniach latających uzgadnia zasady wykonywania lotów z organizatorami innych lotów.

Rozdział 7

Wykonywanie lotów i postępowanie w sytuacjach niebezpiecznych

7.1. Lotów na urządzeniach latających nie wykonuje się:

- 1) wcześniej niż 30 minut przed wschodem słońca i później niż 30 minut po zachodzie słońca;
- 2) z wyjątkiem przypadków, gdy jest to konieczne dla startu lub lądowania:
 - a) nad zabudową miast, osiedli i siedzib ludzkich lub nad zgromadzeniem osób na otwartym powietrzu na wysokości względnej mniejszej niż 300 m (1000 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 600 m od statku powietrznego, z tym, że nad obszarami miast o liczbie mieszkańców, co najmniej 25000 – zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 119 ust. 4 pkt 1 ustawy,
 - b) w miejscach innych niż określone w lit. a, na wysokości względnej mniejszej niż 150 m (450 ft.) nad lądem lub wodą w odległości mniejszej niż 300 m od zabudowań;
- 3) na wysokościach powyżej 3000 m (10000 ft.), jeżeli urządzenie latające nie jest wyposażone w urządzenia do lotów na dużych wysokościach, o których mowa w rozdziałach 4 i 6 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych.

7.1.1. Na wniosek, na podstawie odrębnego postępowania, przepisu pkt 5.1 ppkt 1 nie stosuje się do urządzeń latających wyposażonych w przyrządy i urządzenia wymagane do wykonywania lotów w nocy, o których mowa w rozdziałach 6 i 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych pilotowanych przez posiadacza świadectwa kwalifikacji lub licencji uprawniających do lotów nocnych.

7.2. Do wykonywania lotów na urządzeniach latających w przestrzeniach kontrolowanych jest wymagane wyposażenie ich w przyrządy i urządzenia, o których mowa w rozdziałach 6 i 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych.

7.3. W czasie użytkowania urządzeń latających jego pilot posiada przy sobie następujące dokumenty

- a. dokument poświadczający posiadane kwalifikacje uprawniające do pilotowania odpowiednich podkategorii urządzeń latających,
- b. książkę urządzenia latającego,
- c. prawo jazdy kategorii „B”, lub wyższej lub orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych i psychologicznych do kierowania pojazdem dla potrzeb uzyskania prawa jazdy kategorii „B” lub wyższej.

- d. świadectwo operatora urządzeń radiowych, jeżeli pilot prowadzi korespondencję z wykorzystaniem urządzenia radiowego
- e. dowód ubezpieczenia OC.

7.3.1 Podczas wykonywania lotów, w których starty i lądowania odbywają się w obrębie ustalonego miejsca, dokumenty te mogą znajdować się na ziemi w miejscu startu i lądowania.

7.4.1. Lot może być podjęty jeżeli:

- 1) pilot zapoznał się z instrukcją użytkowania w locie urządzenia latającego na którym będzie wykonywany lot
- 2) warunki meteorologiczne pozwalają na wykonanie lotu;
- 3) miejsce startu i lądowania umożliwia bezpieczny start i lądowanie oraz przelot nad przeszkodami terenowymi na bezpiecznej wysokości;
- 4) pilot urządzenia latającego osobiście i bezpośrednio przed zajęciem miejsca w kabinie wykonał przegląd przedlotowy – ocenę ogólnego stanu technicznego urządzenia latającego.

7.4.2. Loty więcej niż jednego urządzenia latającego z jednego miejsca startu mogą odbywać się w odstępach czasu nie mniejszych niż 30 sekund, z wyjątkiem lotów grupowych, lub zgodnie z porządkiem i sposobem ich wykonywania ustalonym przez organizatora.

7.4.3. W przypadku holowania przez urządzenie latające innego statku powietrznego oba statki są wyposażone w środki łączności radiowej oraz urządzenia zwalniające linię holowniczą.

7.4.4. W przypadku holowania transparentu lub banera przez urządzenie latające wykonujący lot holujący posiada urządzenie zwalniające linię.

7.4.5. Do lotu zespołu holowniczego stosuje się przepisy rozdziału 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych.

7.4.6. Sposób holowania przedmiotów innych niż określone w pkt 7.4.4 każdorazowo uzgadnia się z podmiotem upoważnionym.

7.5. Pilot urządzenia latającego zachowuje czujność w locie niezbędną do spostrzeżenia i uniknięcia kolizji z każdym obiektem latającym.

7.6. Przy zmianie warunków meteorologicznych lub innych w stopniu powodującym zagrożenie bezpieczeństwa lotów kontynuowanie lotów nadlotniskowych jest zabronione. W lotach trasowych VFR po obniżeniu się warunków atmosferycznych poniżej VMC pilot powinien przerwać wykonywanie zadania i lądować zapobiegawczo, o ile wyposażenie statku powietrznego i kwalifikacje pilota uniemożliwiają kontynuowanie lotu.

7.7. W przypadku utraty orientacji geograficznej pilot urządzenia latającego:

- 1) sprawdza czas i pozostałą ilość paliwa;
- 2) wykonuje dalszy lot z prędkością ekonomiczną, określoną w instrukcji użytkowania w locie;
- 3) w miarę możliwości nawiązuje łączność ze służbą ruchu lotniczego i informuje o zaistniałej sytuacji oraz stosuje się do przekazanych przez nią informacji;

- 4) w przypadku braku łączności osiąga najwyższą dopuszczalną wysokość w rejonie przebywania, na jaką pozwalają warunki atmosferyczne, oraz stara się ustalić swoje położenie za pomocą obiektów naziemnych oraz wykorzystać wszystkie dostępne pomoce nawigacyjne;
- 5) w przypadku niewznowienia orientacji wykonuje lądowanie zapobiegawcze.
- 7.8.** W przypadku utraty orientacji w pobliżu granicy państwowej należy przyjąć kurs oddalający od granicy państwa i starać się wznowić orientację.
- 7.9.** W przypadku niebezpieczeństwa w locie postępuje się zgodnie z instrukcją użytkownika w locie danego urządzenia latającego oraz instrukcją sprzętu spadochronowego, jeżeli stanowi wyposażenie statku.
- 7.10.** W przypadku znanych lub przypuszczalnych usterek urządzenia latającego, pilot niezwłocznie po zakończeniu lotu zawiadamia o nich właściciela statku.
- 7.11.** Loty pokazowe wykonuje się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 123 ust. 1f ustawy prawo ;otnicze.

Rozdział 8

Odpowiedzialność

- 8.1.** Pilot oraz uczeń-pilot urządzenia latającego w locie samodzielnym podejmuje wszystkie decyzje związane z lotem i odpowiada za wszystkie następstwa z tego wynikłe.
- 8.2.** W przypadku załogi dwuosobowej odpowiedzialność spoczywa na dowódcy urządzenia latającego.
- 8.3.** Instruktor jest odpowiedzialny za zgodne z programem szkolenia przygotowanie i dopuszczenie ucznia-pilota do lotów samodzielnych.
- 8.4.** Za zgodność ze stanem faktycznym zapisów zamieszczonych w deklaracji zgodności ze świadectwem spełnienia wymagań technicznych lub zagranicznym dokumentem równoważnym jest odpowiedzialny producent urządzenia latającego.
- 8.5.** Za zgodność zapisów zamieszczonych w deklaracji zgodności z egzemplarzem wpisanym na listę typów zakwalifikowanych odpowiada właściciel wpisu na listę typów zakwalifikowanych.
- 8.6.** Za zgodność danych zamieszczonych we wniosku o dopuszczenie do wykonywania lotów odpowiada wnioskodawca.
- 8.7.** Za stan techniczny urządzenia latającego, jego projekt i wykonanie odpowiada jedynie wnioskodawca.

Rozdział 9

Obsługa techniczna, Naprawa oraz Wydawanie Świadectwa Spełnienia Wymagań Technicznych

9.1 Obsługa techniczna urządzeń latających

Obsługa techniczna urządzeń latających może być wykonywana i poświadczana przez:

- a. Użytkownika urządzenia latającego, o ile posiada jednocześnie odpowiednie kwalifikacje oraz nie zostało to zastrzeżone w instrukcji obsługi technicznej urządzenia latającego lub wymaga uzyskania uprawnień od wytwórcy danego podzespołu (np. silnika, śmigła itp.), z zastrzeżeniem, że w przypadku dopuszczenia D(2) oraz Pozwolenia, przegląd zasadniczy może wykonać tylko mechanik lub wytwórca sprzętu
- b. Mechanika
- c. Wytwórcę sprzętu

9.2 Naprawa urządzeń latających

Naprawa urządzenia latającego może być wykonana przez:

1. Pilota urządzenia latającego o ile posiada jednocześnie odpowiednie kwalifikacje oraz nie zostało to zastrzeżone w instrukcji obsługi technicznej urządzenia latającego lub wymaga uzyskania uprawnień od wytwórcy danego podzespołu (np. silnika, śmigła itp.) W takim przypadku urządzenie latające może uzyskać wyłącznie Dopuszczenie D(0) lub D(1)
2. Mechanika
3. Wytwórcę
4. Budowniczego

9.3 Podmioty Zatwierdzone w zakresie oceny technicznej urządzeń latających

9.3.1 Świadectwo Spełnienia Szczegółowych Wymagań Technicznych może wydać Prezes Urzędu albo Podmiot zatwierdzony w zakresie oceny technicznej

9.3.2 W celu otrzymania na zasadach określonych w niniejszych przepisach zatwierdzenia, o którym mowa powyżej, zainteresowany podmiot składa do Prezesa Urzędu dokumenty zawierające następujące dane:

- 1) oznaczenie podmiotu – firma (imię i nazwisko lub nazwa);
- 2) siedzibę;
- 3) zakres działalności;
- 4) miejsca wykonywania podstawowej działalności;
- 5) podstawę prawną prowadzenia działalności gospodarczej lub oświadczenie o sposobie prowadzenia działalności podlegającej zatwierdzeniu w innej formie;
- 6) w zależności od rodzaju podmiotu – numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) lub numer ewidencyjny (PESEL), a dla podmiotów z państw obcych – dokument równoważny;
- 7) sposób oznaczania produktów dopuszczonych do obrotu – w przypadku producenta;
- 8) miejsce przechowywania dokumentacji;

9) imię i nazwisko oraz kwalifikacje osoby odpowiedzialnej za zapewnienie kontroli, jakości.

10) wykaz podkategorii urządzeń latających, których ma dotyczyć upoważnienie

11) opis procedur przeprowadzania oceny technicznej urządzenia latającego

12) przyjęte wymagania techniczne stosowane przy ocenie technicznej urządzenia latającego.

9.3.3 Na podstawie pozytywnego wyniku kontroli Prezes Urzędu wydaje odpowiednie zatwierdzenie.

9.3.4 Zatwierdzenie wydaje się na czas nieokreślony.

9.3.5 Zmiana danych, o których mowa w pkt 9.3.2 ppkt.1-9 wymaga zgłoszenia Prezesowi Urzędu w terminie 30 dni od dnia zaistnienia pod rygorem utraty ważności zatwierdzenia.

9.3.6 Zmiana danych, o których mowa w pkt 9.3.2 ppkt 10–12. wymaga odpowiednio uzupełnienia lub wymiany zatwierdzenia.

9.3.7 Zatwierdzenie traci ważność w przypadku:

- 1) zaprzestania działalności;
- 2) rezygnacji z zatwierdzenia;
- 3) niezgłoszenia w terminie zmian, o których mowa w pkt 9.3.5 i 9.3.6;
- 4) niezapewnienia przez podmiot warunków, które były podstawą wydania zatwierdzenia, stwierdzonego decyzją Prezesa Urzędu.

9.4 Wytwórcy Urządzeń latających

Wytwórca urządzeń latających, przed rozpoczęciem działalności ma obowiązek złożenia na ręce Prezesa Urzędu informację dotyczącą:

- 1) oznaczenie podmiotu – firma (imię i nazwisko lub nazwa);
- 2) siedzibę;
- 3) zakres działalności;
- 4) miejsca wykonywania podstawowej działalności;
- 5) podstawę prawną prowadzenia działalności gospodarczej lub oświadczenie o sposobie prowadzenia działalności podlegającej zatwierdzeniu w innej formie;
- 6) w zależności od rodzaju podmiotu – numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) lub numer ewidencyjny (PESEL), a dla podmiotów z państw obcych – dokument równoważny;
- 7) sposób oznaczania produktów dopuszczonych do obrotu – w przypadku producenta;
- 8) miejsce przechowywania dokumentacji;
- 9) imię i nazwisko oraz kwalifikacje osoby odpowiedzialnej za zapewnienie kontroli, jakości.
- 10) schemat systemu zapewnienia, jakości
- 11) sposób zapewnienia niezawodności wyrobu w trakcie eksploatacji

9.5 Prezes Urzędu prowadzi ewidencję podmiotów, o których mowa w pkt 9.3 oraz 9.4

9.6 Ewidencję, o której mowa w pkt 9.3 i 9.4, udostępnia się na stronie internetowej Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

Rozdział 10 **Zapisy końcowe**

10.1 W ciągu 6 miesięcy od daty ogłoszenia niniejszego rozporządzenia Prezes Urzędu wyda lub wskaże zalecenia bezpieczeństwa dotyczące sposobu przeprowadzania prób w locie Urządzeń latających.

10.2 W ciągu 6 miesięcy od daty ogłoszenia niniejszego rozporządzenia Prezes Urzędu określi wzór książki urzędnika latającego dostosowany do wymogów niniejszego rozporządzenia.

10.3 W ciągu 6 miesięcy od daty ogłoszenia niniejszego rozporządzenia Prezes Urzędu przygotuje założenia do zmiany rozporządzenia w sprawie świadectw kwalifikacji dostosowującej je do wymogów niniejszego rozporządzenia.

10.4 W ciągu 6 miesięcy od daty ogłoszenia niniejszego rozporządzenia Prezes Urzędu stworzy i będzie prowadził publiczną, elektroniczną bazę danych – urzędów latających, zawierającą, co najmniej:

- 1) Znaki rozpoznawcze urzędnika latającego
- 2) Kategorię i podkategorię urzędnika latającego
- 3) Datę ważności Dopuszczenia lub Pozwolenia
- 4) Datę ważności ubezpieczenia OC